

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010051
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120010051.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 9. augusta 2021 prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci obžalovaného P. O.,

nar. XX.X.XXXX v S., trvale bytom S. S., T. XXX/XX, t. č. na slobode, na verejnom zasadnutí prítomného, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3T/3/2020 zo dňa 11. marca 2021 a jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný P. O. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Trenčín, č. 1Pv 703/19/3309-9 zo dňa 10. januára 2020, v ktorej mu bolo kladené za vinu, že sa mal dopustiť prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b), c) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že hoci je ako otec mal. O. O., narodeného XX.XX.XXXX, povinný v zmysle §62 a následne Zákona o rodine a na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín spisová značka 31P/35/2011 zo dňa 25.04.2013, právoplatného dňa 25.05.2013, povinný prispievať na výživu svojho syna O. O. sumou 50, - Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky G. F., bytom S. S., P. XXX/XX, si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní od 25.05.2013 doposiaľ (január 2020), čím mu vznikol dlh na nezaplatenom výživnom v celkovej výške 3.959,66,- Eur, pričom v uvedenom období bol poberateľom nemocenských dávok v období od 01.11.2013 do 31.12.2013 a v období od 01.04.2014 do 30.06.2014 a následne bol zamestnaný v spoločnosti AGREMA WOOD SLOVAKIA s.r.o. (od 01.01.2017 do 31.12.2017, od 04.06.2018 do 31.12.2018 a od 01.01.2019 doposiaľ), a to napriek tomu, že bol uznesením Okresného súdu Trnava spisová značka 9PP/38/2018 zo dňa 17.05.2018, právoplatného toho istého dňa, podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu uložil Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom spisová značka 3T/23/2016 zo dňa 16.11.2017 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona, pretože skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku. Následne odvolanie písomne odôvodnila prokurátorka, ktorá v úvode dôvodov zopakovala dôvody rozsudku súdu prvého stupňa a obsah vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní. Podľa názoru prokurátorky skutok tak ako je uvedený v obžalobe, bol vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní preukázaný a tento zakladá

znaky žalovaného prečinu. Obžalovaný si vyživovaciu povinnosť neplnil, hoci mal príjem za prácu a peniaze prioritne adresoval svojim rodičom, s ktorými žije. Ďalej prokurátorka uviedla, že obžalovaný má 4 záznamy v odpise registra trestov. Naposledy bol obžalovaný odsúdený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 3T/23/2016 zo dňa 16.11.2017 tiež za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. (vyživovacia povinnosť voči dcére mal. K. K.), pričom z výkonu uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov bol dňa 17.5.2018 podmienene prepustený (uznesenie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 9Pp 38/2018) s uložením skúšobnej doby na 1 rok. V súčasnosti bol obžalovaný P. O. trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 4T/109/2020 zo dňa 10.11.2020 opäť uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., pričom tento trestný rozkaz nie je právoplatný. Obžalovaný bol pritom už aj 6-krát priestupkovo riešený. V závere prokurátorka poukázala na to, že obžalovaný neplatil výživné na svojho mal. syna K. K. od roku 2013, pričom jeho striedavú výchovu matky a otca maloletého nezabezpečoval obžalovaný, ale jeho rodičia, čo potvrdil aj syn obžalovaného. Podľa prokurátorky súd prvého stupňa preto nesprávne prihliadol iba na skutočnosti svedčiace v prospech obžalovaného a nevysporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Navrhla podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušiť napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytykaná žiadna chyba, pričom ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Z pohľadu vytykaných chýb v odvolaní vyplýva, že prokurátor nemá námietky k zistenému skutkovému stavu v rozsudku súdu prvého stupňa. Senát odvolacieho súdu je pritom toho názoru, že z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní tento vyplýva v zhode s podanou obžalobou. Súd prvého stupňa pritom svoj názor na právnu kvalifikáciu uvedenú v obžalobe v tom smere, že žalovaný skutok nie je trestný čin, čo zodpovedá oslobodzovaciemu dôvodu podľa § 285 písm. b) Tr. por., vysvetlil nepresvedčivo a nezrozumiteľne. V právnych úvahách súdu prvého stupňa na konci odôvodnenia rozsudku je jednak uvedené, že konanie obžalovaného nenapĺňa materiálnu podmienku trestného činu. Následne je citovaný § 8 Tr. zák., podľa ktorého trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Následne sa samosudkyňa zaoberala znakom skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. - objektom tohto trestného činu (nárok na výživu - zákonná povinnosť vyživovať iného), pričom samosudkyňa k tomu uviedla, že súd nie je viazaný rozhodnutím o zverení maloletého dieťaťa ani rozhodnutím o rozsahu výživného.

Na základe vyššie uvedeného potom senátu odvolacieho súdu nebolo zrejmé, či k rozhodnutiu o tom, že žalovaný skutok nie je trestným činom, viedlo súd prvého stupňa zistenie, že nebola naplnená materiálna stránka stíhaného prečinu, alebo či súd prvého stupňa dospel k záveru, že neboli naplnené všetky zákonné znaky stíhaného prečinu.

K tomuto uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Je faktom, že ako obžalovaný tak aj matka mal. K. K. presne nedodržiavali určené časové úseky striedavej starostlivosti. Taktiež je skutočnosťou, že mal. K. K. od nadobudnutia plnoletosti nepretržite býva v spoločnej domácnosti s obžalovaným a jeho rodičmi. P. mal. K. K. podala trestné oznámenie na obžalovaného až krátko pred nadobudnutím plnoletosti svojho syna, hoci obžalovaný jej neplatil mesačné výživné 50 € od roku 2013. Súd prvého stupňa pritom ani nezistil, že by za žalované obdobie existoval výrazný nepomer v príjmoch rodičov, pričom obžalovaný prispieval svojim rodičom mesačne 150 € na zabezpečenie ich výdavkov spojených so starostlivosťou o syna.

Senát odvolacieho súdu sa ale nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že by vyššie uvedené okolnosti mali tak významne svedčiť v prospech obžalovaného, v dôsledku čoho by absentovala materiálna stránka stíhaného prečinu. Rovnako nemožno hovoriť o tom, že by obžalovaný svojim

konaním nenaplnil zákonné znaky predmetného prečinu (tu súd prvého stupňa poukázal na objekt trestného činu).

K názoru súdu prvého stupňa v tom, že súd, myslí sa tým súd v trestnom konaní, „nie je viazaný“ rozhodnutím súdu (vo veci mal. detí) rozsahom výživného, ktoré bolo obžalovanému určené týmto rozhodnutím, senát odvolacieho súdu uvádza nasledovné. V zásade je táto právna úvaha o vlastnej „neviazanosti“ správna, avšak musí byť súdom riadne odôvodnená. Z ustálenej súdnej praxe v trestných veciach pritom vyplýva, že súdy síce môžu takto „upraviť“ výšku súdom určeného výživného v prospech obžalovaného (v neprospech nie), avšak spravidla nie do tej miery, že by úplne „ignoroval“ povinnosť platiť súdom určené výživné. Z rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 31P/35/2011 zo dňa 25. apríla 2013 vyplýva, že popri striedavej starostlivosti rodičov o mal. K. K. bola obžalovanému uložená povinnosť prispievať na výživu mal. K. K. sumou 50 € mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky.

K výroku o povinnosti platiť výživné v písomných dôvodoch svojho rozhodnutia samosudkyňa uviedla: „Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k maloletému dieťaťu, súd vychádzal z toho, že striedavá osobná starostlivosť je síce u oboch rodičov zabezpečovaná v rovnakom časovom úseku, ale možnosti a schopnosti oboch rodičov sú z hľadiska hmotnoprávných pomerov odlišné, pričom príjem otca dieťaťa predstavuje cca do 600 € mesačne, pričom matka dieťaťa dosahuje príjem na hranici minimálnej mzdy. Možnosti otca dieťaťa platiť výživné sú preto vyššie, keďže dieťa sa má podieľať na životnej úrovni rodičov, je potrebné, aby otec zabezpečoval dieťaťu primeranú a rovnakú životnú úroveň aj v čase, keď dieťa nebude v jeho starostlivosti. Preto ho súd za jeho súhlasu zaviazal k povinnosti prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50 € mesačne s účinnosťou do právoplatnosti rozsudku.“

Z vyššie uvedeného odôvodnenia potom ale vyplýva, že „civilný súd“ aj na základe existencie striedavej starostlivosti oboch rodičov o maloleté dieťa dospel k záveru za situácie, keď matka dieťaťa dosahovala príjem na hranici minimálnej mzdy, že je potrebné, aby otec dieťaťa prispieval na výživu maloletého dieťaťa sumou 50 € mesačne. Preto súd prvého stupňa v trestnom konaní síce mohol uvažovať o reálnej potrebe výšky sumy výživného, avšak z vykonaných dôkazov nevyplývali také okolnosti, ktoré by mohli viesť až k záveru o tom, že obžalovaný nebol povinný platiť výživné vôbec. To, že matka svojím „zvýšeným“ úsilím „odvrátila“ nepriaznivé následky neplatenia výživného otcom dieťaťa, pritom neznamena, že takúto povinnosť v sledovanom období vôbec nemal. Senát odvolacieho súdu sa preto nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že by v predmetnej veci nebol naplnený objekt trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. ako zákonný znak skutkovej podstaty predmetného trestného činu. Tu len pre úplnosť je potrebné uviesť, že obžalovaný s výškou stanoveného výživného súhlasil a napriek tomu túto svoju povinnosť absolútne ignoroval.

Súčasne senát odvolacieho súdu zaujíma stanovisko k možnosti použitia tzv. materiálneho korektívu pri prečinoch, kedy ani pri naplnení všetkých zákonných znakov prečinu, nemusí ísť o trestný čin. Takýto materiálny korektív vyplýva z ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. v prípade, ak závažnosť spáchaného prečinu je nepatrná (pozri aj slová u § 8 Tr. zák. „... ak tento zákon neustanovuje inak.“). Súčasne v tomto ustanovení sú uvedené právne skutočnosti, na základe ktorých sa hodnotí závažnosť prečinu. Patrí sem spôsob vykonania činu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, miera zavinenia a pohnútky. Senát odvolacieho súdu pritom vyslovuje právny názor, že s výnimkou následku žiadna vyššie uvedená právna skutočnosť nesvedčí v prospech obžalovaného tak, že by závažnosť ním spáchaného prečinu mala byť nepatrná. Obžalovaný ako už bolo vyššie uvedené absolútne ignoroval svoju vyživovaciu povinnosť, pričom nie bez významu je aj okolnosť, že hoci pri striedavej starostlivosti sa má „pestovať“ vzájomný vzťah oboch rodičov k dieťaťu (zhodne dôvody rozhodnutia Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 31P/35/2011 zo dňa 25. apríla 2013), svoju časť striedavej starostlivosti obžalovaný prakticky úplne „prenechal“ na svojich rodičov. K tomu otec obžalovaného na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom (bol splnomocnencom matky pôvodne mal. K. K.) uviedol, že jeho syn (obžalovaný) stále požíva alkoholické nápoje a nie je schopný vykonávať sústavnú prácu.

Zároveň je potrebné uviesť, že obžalovaný si neplní vyživovaciu povinnosť ani voči svojej mal. dcére K. K. (právoplatné odsúdenie Okresným súdom Žiar nad Hronom, sp. zn. 3T/23/2016 zo dňa 16.11.2017 a ďalšie neprávoplatné odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 4T/109/2020 zo dňa 10.11.2020).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. zák. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie, pretože sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že žalovaný skutok nie je trestným činom. Týmto rozhodnutím súdu prvého stupňa došlo k porušeniu ustanovení Trestného zákona najmä v §§ 8, 10 a 207. V novom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa rešpektovať tento právny názor, pričom ale bude na úvahe a odôvodnenom rozhodnutí súdu prvého stupňa o výške dlžného výživného za sledované obdobie, ktorá nemusí byť odvodená od mesačného výživného v sume 50 €.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.